

KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa w języku polskim: **Współczesne prądy i kierunki pedagogiczne**
 Nazwa w języku angielskim: **Contemporary currents and pedagogical trends**
 Karta przedmiotu ważna od roku akademickiego: **2026/2027**
 Kierunek studiów: **Pedagogika**
 Poziom studiów: **Studia I stopnia**
 Forma studiów: **Niestacjonarne**
 Profil: **praktyczny**
 Specjalność: **Resocjalizacja z kryminologią, HR Business Partner**
 Język wykładowy: **polski**
 Jednostka prowadząca: **Wydział Nauk Społecznych i Technicznych**
 Opiekun przedmiotu: **dr hab. Rafał Czachor, prof. UJW**

OBCIĄŻENIE STUDENTA

	Wykład	Ćwiczenia	Konwersatorium
Liczba godzin zajęć dydaktycznych organizowanych przez Uczelnię	12	12	
Liczba godzin całkowitego nakładu pracy studenta	25	50	
Forma zaliczenia	Zaliczenie z oceną	Zaliczenie z oceną	
Liczba punktów ECTS	1	2	

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

Brak.

CELE PRZEDMIOTU

C1	Nabywanie przez studentów wiedzy na temat najistotniejszych tradycyjnych koncepcji pedagogicznych.
C2	Przyswojenie wiedzy na temat najistotniejszych współczesnych nurtów i koncepcji pedagogicznych.
C3	Zrozumienie historycznych i społeczno-kulturowych uwarunkowań procesu wychowania.

PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ – PEU

Z zakresu wiedzy:	
PEU_W01	Student zna i rozumie najważniejsze tradycyjne koncepcje pedagogiczne.
PEU_W02	Student zna najważniejsze współczesne nurty i koncepcje pedagogiczne.
PEU_W03	Student zna i rozumie historyczno-kulturowy kontekst procesu wychowania.
Z zakresu umiejętności:	
PEU_U01	Student potrafi samodzielnie wskazać najważniejsze zalety i ograniczenia wybranych koncepcji pedagogicznych.
PEU_U02	Student potrafi samodzielnie korzystać z materiałów źródłowych w celu zrozumienia istoty wybranych koncepcji pedagogicznych.
Z zakresu kompetencji społecznych:	
PEU_K01	Student jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, do pracy nad własnym rozwojem i do kształcenia ustawicznego.

TREŚCI PROGRAMOWE		
Forma zajęć - WYKŁAD		Liczba godzin
W1	Wprowadzenie w problematykę – przedstawienie celów, efektów uczenia się, wymagań. Zagadnienia wprowadzające – podstawowe terminy i pojęcia, związane z badaniami współczesnych kierunków i prądów pedagogicznych (paradygmat, kierunek, ruch, prąd, orientacja, system pedagogiczny, system wychowania, dyskurs pedagogiczny, ideologia wychowania, itp.);	2
W2	Klasyfikacje, typologie i mapy myśli pedagogicznej kierunków i prądów pedagogicznych. Przegląd modeli klasyfikacyjnych współczesnych systemów, kierunków, nurtów pedagogicznych (S. Kunowski, S. Wołoszyn, K. Sośnicki, B. Śliwerski i in.);	2
W3	Filozoficzne i ideologiczne podstawy edukacji: idealizm i realizm jako podstawowe postawy warunkujące myślenie pedagogiczne. Systemy filozoficzne i ideologie współczesnych kierunków pedagogicznych: naturalizm, pragmatyzm, egzystencjalizm, konserwatyzm i neokonserwatyzm, nacjonalizm, liberalizm i neoliberalizm, utopizm, marksizm i neomarksizm, postmodernizm;	4
W4	Teorie edukacyjne (esencjalizm, perenializm, progresywizm, społeczny rekonstrukcjonizm, teoria krytyczna), podstawowe założenia i ich znaczenie dla systemów pedagogicznych;.	2
W5	Wpływ pedagogiki pozytywistycznej i neopozytywizmu na rozwój współczesnych prądów i kierunków pedagogicznych. Teoretyczne i praktyczne znaczenie kierunków pedagogicznych dla systemu edukacji. Podsumowanie zajęć. Kolokwium zaliczeniowe.	2
Razem		12

Forma zajęć – ĆWICZENIA		Liczba godzin
Ć1	Wprowadzenie. Pedagogika personalistyczna: - geneza i podstawowe idee, główni przedstawiciele, - analiza założeń i zasad koncepcji na podstawie materiałów źródłowych;	1
Ć2	Pedagogika postmodernizmu: - geneza i podstawowe idee, główni przedstawiciele, - analiza założeń i zasad koncepcji na podstawie materiałów źródłowych;	1

Ć3	Antypedagogika (pedagogika krytyczna, pedagogika negatywna): - geneza i podstawowe idee, główni przedstawiciele, - analiza założeń i zasad koncepcji na podstawie materiałów źródłowych;	1
Ć4	Pedagogika krytyczna i emancypacyjna: - geneza i podstawowe idee, główni przedstawiciele, - analiza założeń i zasad koncepcji na podstawie materiałów źródłowych;	1
Ć5	Pedagogika Nowego Wychowania: - podstawowe idee (pajdocentryzm, koedukacja) i wybrane koncepcje, - analiza założeń i zasad koncepcji na podstawie materiałów źródłowych;	1
Ć6	Pedagogika Marii Montessori: - podstawowe idee i zasady pracy pedagogicznej, - analiza założeń i zasad koncepcji na podstawie materiałów źródłowych;	1
Ć7	Pedagogika Janusza Korczaka: - podstawowe idee i zasady pracy pedagogicznej, - analiza założeń i zasad koncepcji na podstawie materiałów źródłowych;	1
Ć8	Pedagogika waldorfska: - Pedagogika Rudolfa Steinera - podstawowe idee i założenia; - analiza założeń i zasad koncepcji na podstawie materiałów źródłowych;	1
Ć9	Pedagogika autorytarna i antyautorytarna: - geneza i podstawowe idee, główni przedstawiciele, - pedagogika antyautorytarna Thomasa Gordona, - analiza założeń i zasad koncepcji na podstawie materiałów źródłowych;	1
Ć10	Pedagogika międzykulturowa: - geneza i podstawowe idee, główni przedstawiciele, - analiza założeń i zasad koncepcji na podstawie materiałów źródłowych;	1
Ć11	Pedagogika ekologiczna: - geneza i podstawowe idee, główni przedstawiciele, - analiza założeń i zasad koncepcji na podstawie materiałów źródłowych;	1
Ć12	Podsumowanie zajęć, zaliczenie.	1
Razem		12

STOSOWANE NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE	
1.	Literatura przedmiotu.
2.	Praca w grupach, dyskusja, odpowiedź ustna, egzegeza tekstu źródłowego.
3.	Prezentacja treści z wykorzystaniem multimediów.
4.	Teksty źródłowe.

**METODY I FORMY OCENY
OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ**

Formy oceny (F lub P)*	Numer efektu uczenia się	Metody oceny osiągnięcia efektu uczenia się
F ć	PEU_W01, PEU_W03, PEU_U01, PEU_K01	Praca w grupach, dyskusja, odpowiedź ustna, egzegeza tekstu źródłowego.
P ć	PEU_W01, PEU_W02, PEU_U02	Zaliczenie w formie ustnej lub pisemnej.
F w	PEU_W01, PEU_W02, PEU_W03, PEU_K01	Dyskusja, wypowiedź ustna.
P w (z uwzględnieniem Pć)	PEU_W01, PEU_W02, PEU_W03, PEU_U01	Zaliczenie w formie ustnej lub pisemnej.

*F – ocena formująca (w trakcie semestru), P – ocena podsumowująca (na koniec semestru)

**KRYTERIA OCENY
OSIĄGNIĘCIA PRZEDMIOTOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ**

Nr PEU	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
PEU_W01	Student zna i rozumie kluczowe elementy tradycyjnych koncepcji pedagogicznych.	Student zna i rozumie w stopniu wystarczającym większość najważniejszych tradycyjnych koncepcji pedagogicznych.	Student zna oraz prawidłowo wymienia najważniejsze tradycyjne koncepcje pedagogiczne w sposób pełny i wyczerpujący.
PEU_W02	Student posiada podstawową wiedzę w zakresie najważniejszych elementów współczesnych nurtów i koncepcji pedagogicznych.	Student posiada ugruntowaną wiedzę na temat większości współczesnych nurtów i koncepcji pedagogicznych, ujętych w karcie przedmiotu.	Student posiada pogłębioną wiedzę w zakresie najważniejszych współczesnych nurtów i koncepcji pedagogicznych, ujętych w karcie przedmiotu.
PEU_W03	Student zna i rozumie w stopniu podstawowym historyczno-kulturowy kontekst procesu wychowania.	Student ma wystarczającą wiedzę i właściwie rozumie historyczno-kulturowy kontekst procesu wychowania.	Student ma pogłębioną wiedzę i w pełni rozumie historyczno-kulturowy kontekst procesu wychowania.
PEU_U01	Student potrafi samodzielnie wskazać niektóre z najważniejszych zalet i ograniczeń wybranych koncepcji pedagogicznych.	Student potrafi samodzielnie wskazać większość najważniejszych zalet i ograniczeń wybranych koncepcji pedagogicznych.	Student potrafi samodzielnie wskazać oraz trafnie przeanalizować najważniejsze zalety i ograniczenia wybranych koncepcji pedagogicznych.
PEU_U02	Student potrafi korzystać z materiałów źródłowych, lecz potrzebuje pomocy w zrozumieniu istoty wybranych koncepcji pedagogicznych oraz w przygotowaniu prezentacji.	Student potrafi samodzielnie korzystać z materiałów źródłowych, rozumie istotę wybranych koncepcji pedagogicznych oraz przygotowuje poprawną prezentację.	Student potrafi samodzielnie i efektywnie korzystać z materiałów źródłowych, trafnie rozumie i analizuje ich treść, wyciąga poprawne wnioski, przygotowuje prezentację spełniającą kryteria oceny bardzo dobrej.
PEU_K01	Student wykazuje gotowość do krytycznej oceny posiadanej wiedzy przedmiotowej oraz ma świadomość konieczności ciągłego doskonalenia się.	Student dokonuje krytycznej samooceny w zakresie posiadanej wiedzy przedmiotowej oraz ma świadomość konieczności pracy nad własnym rozwojem i ciągłego doskonalenia się.	Student dokonuje krytycznej samooceny posiadanej wiedzy i własnych umiejętności oraz wyciąga praktyczne wnioski, dotyczące konieczności pracy nad własnym rozwojem i kształcenia ustawicznego.

LITERATURA PODSTAWOWA
Śliwerski B. (2011): <i>Współczesna myśl pedagogiczna. Znaczenia, klasyfikacje, badania</i>. Kraków. Śliwerski B. (2015): <i>Współczesne teorie i nurty wychowania</i>, Kraków. Kwieciński Z., Śliwerski B. [red.] (2003): <i>Pedagogika</i>. Tom 1 i 2. Warszawa.
LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA
Nowak M. (2008): <i>Teorie i koncepcje wychowania</i>, Warszawa. Gutek G.L. (2003): <i>Filozoficzne i ideologiczne podstawy edukacji</i>. Gdańsk. Kunowski S. (2000): <i>Problematyka współczesnych systemów wychowania</i>, Kraków.
ŹRÓDŁA ELEKTRONICZNE
Piątkowska B. (2004): <i>Pedagogika. Wybrane zagadnienia. Skrypt dla studentów</i>, Wałbrzych: https://www.dbc.wroc.pl/Content/5978/Pedagogika.pdf

**MACIERZ POWIĄZANIA
EFEKTÓW UCZENIA DLA PRZEDMIOTU
WSPÓŁCZESNE PRĄDY I KIERUNKI PEDAGOGICZNE
Z EFEKTAMI UCZENIA NA KIERUNKU: PEDAGOGIKA**

Efekt uczenia się	Kod efektu kierunkowego	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne
PEU_W01	K_W01	C1-3	W1-W5, Ć1-Ć12	1,2,3, 4
PEU_W02	K_W03	C1-3	W1-W3, Ć1-Ć11	1,2,3, 4
PEU_W03	K_W06	C1-3	W3-W5, Ć1-Ć11	1,2,3, 4
PEU_U01	K_U02	C1-3	W3-W5, Ć1-Ć11	1,2,3, 4
PEU_U02	K_U05	C1-3	Ć1-Ć11	1,2,3, 4
PEU_K01	K_K01	C1-3	W5, C12	1,2,3, 4